

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Sanderi Angli Doct. Theol. De Origine Ac
Progressv Schismatis Anglicani Libri Tres ...**

Sander, Nicholas

Coloniæ Agrippinæ, 1610

Quæ Seminar. Sacerdotes ac alios Catholicos ad hoc certamen animare
debeant. Cap. XXX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64680)

qui videntes nihil se agere & Catholicos in-
ter tormenta crescere, leges quas cōtra illos
rogauerāt abolere rursus coacti sunt. Impe-
rator Traianus Plinio suadente suam contra
Christianos persecutionem mitigauit. Adri-
anus eius successor pro illis ad Minucium
Tundanum Proconsulem scripsit, ac Hiero-
solymas pro habitatione ijs assignauit. Anto-
nius Pius Achiaticis illos commendauit, cō-
fessus coram Deum immortalem illos ado-
rare. Marcus Antonius neminem accusari id-
circo voluit quod Christianus esset. Galie-
nus ne quis eos persequeretur prohibuit. De-
nique vt breue faciam, Maximinus postquam
crudelissimè Christianos fuisset persecutos
post barbara edicta etiam æri incisa vt per-
petua essent publicata, videns frustra se esse
& Deo reluctari non posse, eadem reuocare
coactus est.

*Quæ Seminariorum Sacerdotes ac alios Ca-
tholicos ad hoc certamen animare
debeant.*

CAPVT XXX.

Verum quoniam futurum scio vt obstina-
ti & occæcati isti me non audiant, con-
uertam tamen orationem meam ad vos cha-
rissimos Fratres & Patres Societatis Iesu, i-
mò ad omnes dictorum Seminariorum Sa-
cerdotes, quos Seruator Noster ad tam illu-
stre facinus delegit & sub vexillum suum af-
sumpsit. Et quamuis ego potius in pœnis, pe-
riculis, certaminibus, & coronis vobis opta-
rem

rem associari; attamen quia tantam felicitatem non mereor, illud saltem me recreat & afficit quòd animo vos comitari ac certaminibus vestris mihi licet interesse. Nihil opus est vt ego vos animem, quippè qui pro Duce & confortatore ipsum Deum habetis: potius ergò me ipsum animaturus & tam inæstimabilis beneficij memoria, quo Deus vos affecit, mentem meam consolaturus, vos rogo & obtestor tantum vt bonum assidue memoriæ vestræ infigatis, illud vti par est ponderetis, ac quo decet affectu amplectamini. Mementote mihi quòd Angliæ vestræ regno sub profunda & Aegyptiaca nocte sepulto, Deus in vestra corda non aliter quàm in terrâ Gesen lucem claritatemque suam infuderit. Cōfiderate cum attentione ad quam dignitatem vocati, quemadmodum errantium duces, cæcorum rectores, sacramentorum dispensatores, fidei Catholicae prædicatores, Dei militesque & Capitanei sitis constituti. Instruite proinde mihi corda vestra orationibus, poenitentia exercitijs, bonis operibus, & præcipue ardenti desiderio ac zelo gloriæ Dominicæ ac salutis proximorum. Armate vos scuto fidei, galea salutis, & Tromphæa verbi diuini: Non cadatis animo, propter vestrorum paucitatem & hostium multitudinem: Non abijcite hastam, quia vos debiles, infirmi pauperes, & inermes, isti verò fortes, bellicosi ac robusti sunt. Cogitate Deum honoris sui admirabilem zelatorem esse, & non rarè gloriam suam (ne videlicet homines sibi illam arrogarent) magnis exercitibus detractam debili

*Non in fortitudine
brachij tui
sperandum.*

*In altissimæ
Dei manu
& potentia
habendâ esse
fiduciam.*

bili ac infirmo populo contulisse. Cogitate
 Abraham qui cum seruis tantum suis Philis-
 tæorum exercitum cecidit: Cogitate Iona-
 tam, qui eorundem castra ope vnius militis
 perterrefecit: Cogitate Samsonem qui asinæ
 mandibula mille hostium occidit: Cogitate
 Davidem qui superbum Goliath funda tan-
 tum & lapidibus suis prostravit. Cogitate Pro-
 phetam Eliam, qui solus ac inermis quadrin-
 gentos & quinquaginta Sacerdotes Baalis in-
 terfecit. Cogitate Sanctam Iudith quæ ebrum
 Holofernem & Assyrios simul vniuersos de-
 leuit. Reuocate vobis in memoriam Gedeo-
 nem cui Deus trecentos tantum milites assi-
 gnauit, ne victoriam à Madianitis relatâ suis
 viribus posset ascribere. Confidite in Domi-
 no & firmiter credite eum trecentis alijs qui
 hodie in Anglia existunt victoriam de hosti-
 bus esse concessurum; vt videlicet sicut tre-
 centi illi Gedeonis milites, tubas veritatis &
 lampades Charitatis vobiscum portantes nō
 timeatis vasa testacea, hoc est, corpora vestra
 confringere, & pugnando pro Domino vitâ
 profundere. Non terreat vos hostis furor &
 crudelitas, non frangant exquisita tormenta
 vobis præparata; Dominus namque vos ser-
 uabit, quemadmodum & Danielem de laeu-
 leonum, & tres pueros ex fornace Babiloni-
 ca, & Ionam ex ventre ceti liberauit. Hic
 vobis inter tormēta vries sufficiet; ita vt pœ-
 nis vestris fortiores, in carcere liberiores,
 quàm qui vos incarcerant, lapsi vos proster-
 nentibus firmiores, ligati vos, vincientibus
 solu-

solutiores, & iudicati vos condemnantibus
altiores sitis. Vestra vulnera rosæ ac flores e-
runt, sanguis autem qui ex corporibus vestris
promanabit regia purpura: corpus vestrum
laceratum & excarnificatum, spiritu integrū
existet. Consumptis carnibus virtus non mi-
nuetur; dempta substantia, patientia non sub-
trahetur; mors autem vestra gratissimum Dei
Sacrificium est futurum. Pulchrè certè San-
ctus Cyprianus in exhortatione ad Sanctos E-
piscopos, Sacerdotes, ac plures alios pro
Christo captos ait:

*Imposuerunt quoque compedes pedibus ve-
stris, & membra felicia ac Dei templa infami-
bus vinculis ligauerunt, quasi cum corpore lige-
tur & spiritus, aut aurū vestrum ferri contagi-
one maculetur. Dicatis Deo, hominibus & vitā
suam religiosa virtute testantibus, ornamenta
sunt ista, non vincula, nec Christianorum pedes
ad infamiam copulant, sed clarificant ad coro-
nam. O pedes feliciter vincti, qui itinere salu-
tari ad paradysum diriguntur. O pedes in secu-
lo ad præsens ligati, vt sint semper apud Domi-
num liberi! O pedes compedibus & transuersa-
rijs interim cuncti abundi, sed celeriter ad Chri-
stum glorioso itinere cursuri. Quantum vult hic,
vel inuida crudelitas, vel maligna, nexibus vos
suis & vinculis teneat, citò a terris & pœnis
istis ad cœlorum regna venietis. Non foue-
tur in metallis, lecto & culcitris corpus,
sed refrigerio, & solatio Christi fouetur.
Humi iacent fessa laboribus viscera; sed pœna
non est cum Christo iacere. Squallet sine balne-*

is membra situ & sorde deformia, sed spiritaliter intus abluatur, quod foris carnaliter sordidatur. Panis illic exiguus; At non in solo pane viuit homo. sed in sermone Dei. Vestis argentibus deest, sed qui Christum induit, est vestitus abundanter & cultus est. Semitonisi capitis capillus horrescit; sed cum sit caput viri Christus; qualecunque illud caput deceat necesse est, quod ob Domini nomen insigne est. Omnis ista deformitas detestabilis & terra gentilibus, quali splendore pensabitur? Sacularis hac & breuis poena, quam clari & aeterni honoris mercede mutabitur, cum secundum B. Apostoli vocem transformauerit Dominus corpus humilitatis nostrae conformatum corpori claritatis suae?

*Sanguinem
& vitam
pro Christo
profundere
honestum
& gloriosum
est.*

Hactenus D. Cyprianus. Et quae omnino maior felicitas potest reperiri, quam eo pro Domino mori, qui antè pro nobis mortè oppetere non dubitauit? pro eo tormentis subiici, qui eadem pro nobis tolerauit? quam mortem naturæ debitam in sacrificium vitae auctori offerre. Quae melior versura potest excogitari, quam coelum & vitam sempiternam pro fragili ac momentanea accipere? Quae maior felicitas potest expectari, quam gloriosissimorum Martyrum cohortibus annumerari, quae coelum venustant & exornat? Quot serui pro Dominis suis moriuntur, qui tamen hanc ijs gratiam & fidelitatem recompensare non possunt? Quot milites fortiter pro Regibus suis dimicaturi & nomen illustre reportaturi, lanceis transfodiuntur, & glandibus ferreis de medio tolluntur? Agite pro-

proinde ô fortes Christi milites & fideles Domini nostr serui, non percellant vos tormenta: quæ si læuia sunt tolerate, si acerba & grauia non duratura cogitate. Ad hoc vos euocati estis, ad hoc delecti, ad hoc deputati. Sunt hîc certamina, sunt conflictus, sunt vulnera; at sunt etiam victoriæ, coronæ, & triumphi: Verû cum insigni inæqualitate, quipè cum certamina leuia & breuia, præmia autem & coronæ immarcessibiles immortalesque sint.

Continuatio præcedentis Capituli, & trium causarum, quæ Martyribus animum addere debent, explicatio.

CAPVT XXXI.

TRia potissimum sunt quæ vobis ad bellum istud proficiscentibus animum addere debent. Primum est causa quam defenditis. Secundum, modus quo patimini. Tertiû certa victoriæ referendæ spes. Ac primû quidem causa, quæ martyrem facit, & quæ vos ante omnia mouere ac animare debet, hoc est quòd videlicet in Angliam proficiscimini, nò vt regnum istud turbetis, non vt Regina vitâ eripiatis, non vt politicum regimen curetis (ista enim sublimibus vestris cogitationibus humiliora sunt, nec à vobis fieri debent, ne iustam calumniandi causam aduersarijs vestris præbeatis) sicut Ecclesiæ panem & vnionem defendatis, vt vestras animas, parentû, amicorum, & familiarium animas saluetis;

*Rationes 3.
quibus
Christi mi-
les solet ani-
mari.*